

23-04-014

ny verden

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

NR. **3** 1971

Bildet på forsiden:

På bakgrunn av krisen i britisk industri sendte en gruppe fagforeningsmenn i Storbritannia nylig ut en erklæring gjennom presse og TV. En av underskriverne var Les Dennison, formann i Coventry-avdelingen av bygningsarbeiderforbundet (side 8).

Lekkasje

Er vi ubestikkelige? Hvor mange av våre politikere er ubestikkelige? Må vi regne med at alle har et lekkasjepunkt — et sted hvor den moralske integritet lekker ut — når kritikken stikker, eller når smigerens olje flyter. Vi ofrer litt av vår overbevisning for å nå frem til rampelyset.

Hver ny komité vi blir valgt inn i nærer vår forfengelighet. Den etterspurte foredragsholder. Det aktuelle, intelligente intervjuobjekt.

Mange har begynt i politikken med den klare hensikt å sette Gud, fedreland og folk først — seg selv sist. Eller det klasseløse samfunn, massene først — seg selv sist. Etter en stund er prioritetslisten satt på hodet. Karrieren markspiser karakteren. Man får mer og mer å gjøre og får mindre og mindre gjort av sin opprinnelige overbevisning. Et minimum av tid i stillhet til å **tenke**.

Man tilpasser seg miljøet, når man skulle forandre det. Frykten for å stå alene, frustrert ærgjerrighet rasjonaliseres inn i politiske synspunkter og aktiviteter. Evnen mistes til ærlig å vurdere sine egne motiver — evnen til å se motstanderens feil vokser frodig. Innrømme feil er en realpolitisk svakhet. Tilgivelse er et sjeldent ord i politisk terminologi.

Er problemet med oss alminnelige mennesker at vi ikke er det minste annerledes enn politikerne?

«Er jeg min brors vokter?» Hjelper vi hverandre til å leve opp til våre idealer? Eller farer vi overfladisk forbi hverandre, det daglige, for så å kaste oss over dem som viser seg ikke å holde mål.

Vi går mot påske, historien om en mann som ble tilbudt all verdens popularitet, politisk makt og «lederskap» for massene. Han sa nei. Han visste det ikke skar dypt nok til å møte menneskenes behov. Han ble misforstått — men kom ikke med forklaringer. Han ble pisket, korsfestet på kjeltringers vis — tilgivelse var hans svar.

HVOR SUNT ER TYSK DEMOKRATI?

Jens-Jonathan Wilhelmsen har nettopp vært to uker i Tyskland, hvor han bl.a. traff President Heinemann og andre ledende politikere. I det følgende bringer vi noen av hans observasjoner.

«De tar sikte på å re-ideologisere partiet på marxistisk-leninistisk grunnlag,» klager en av det tyske sosial-demokratiske partis (SPD) ledere. Med «de» mener han ungdomssosialistene, partiets egen ungdomsorganisasjon.

«Vi har demokratiets og den frie sosialismes dødsfiender allerede i våre egne rekker,» advarer et SPD-medlem av parlamentet i Bonn.

Ung-sosialistene sparer heller ikke på kruttet. De beskylder SPD for å stå så fast på sitt tilvante standpunkt at «de er blitt plattfotet på lenge siden».

«Partiet har sittet i årevis på sin feite rumpe,» sier en ungdomssosialist i Düsseldorf, «og nå er de sure fordi vi arbeider.»

Tyske aviser har i de siste ukene vært fulle av nytt om denne konflikten. Partiet har sagt klart fra at ingen kan være SPD-medlem som ikke holder seg til partiets moderate Godesberger program av 1959. I Hamburg har partiet innledet en prosess for å ekskludere fem ungdomssosialister som de mener har flirtet med kommunistene. «Når grensen mellom SPD og kommunistpartiet blir opphevet, er det slutt på toleransen,» sier en av Hamburgs SPD-ledere.

NPD, de vest-tyske høyre-ekstremistenes parti, har lidt store nederlag ved valgene både nasjonalt og rundt i de forskjellige delstatene. De kristelige demokratene (CDU) og deres bayerske søsterparti CSU, er blitt beskyldt for å bevege seg for langt til høyre for å innkassere NPDs stemmer. CDU/CSU kan komme til å måtte kne sette den samme avgrensning mot høyre som SPD nå setter gjennom mot venstre.

Men hvor sunt er det tyske

demokrati i sentrum? Dette spørsmålet er kanskje viktigere enn hva som foregår på ytterfløyene. En besøkende som ikke har vært i Tyskland på noen måneder, blir slått av den økende bitterhet og mistenkeliggjørelse som preger den politiske debatt. Tendensen til å ta mannen i stedet for saken er påtakelig. Ikke minst står de til for hugg som tidligere har vært nazister eller kommunister. Det skumles om at ingen ekte forandring har funnet sted, om at disse mennene i sitt hjerte fremdeles er demokratiets fiender. Det brukes sterke og sårende ord i tysk politikk i dag, og kløften mellom de demokratiske partiene vokser.

★

Men det finnes også menn som tar opp kampen for saklighet, som ser behovet for en annen atmosfære om den politiske debatt skal gi mer lys og mindre hete. «50 % av de problemene vi behandler er ikke et resultat av saklige motsetningsforhold, men av uløste konflikter av personlig karakter,» sa et tysk parlamentsmedlem til meg.

«Vi sverter til og med våre egne partifeller, privat og i pressen. Hvis en reiste seg i Bonn i dag og sa: 'Nei, i denne saken har det andre partiet rett,' ville han nesten få juling. Denne harde holdningen må overvinnes. Det ser jeg som min første oppgave i parlamentet. Det krever et arbeid med enkeltmennesker. Jeg har besluttet meg til at Tysklands åndelige og moralske opprustning skal komme foran mine karriere-muligheter i politikken.»

Kirken er også en avgjørende faktor for demokratiets levedyktighet. Da den tyske protestantiske kirkes øverste råd møttes i

Berlin i slutten av februar, kom denne kirkes primas, biskop Hermann Dietzfelbinger, med hva han selv kalte et «nødsrik». «Sammenliknet med den troskamp, den kirkekamp, vi i dag står i,» sa han, «var kirkekampen i det tredje rike (Hitler-tiden) bare en forpostfektning.»

På grunn av en misforstått pluralisme tror han at kirken er i fare for å forlate fast bibelsk grunn. Han peker på at stadig flere forlater kirken, ikke av likegyldighet, men fordi de finner det stadig vanskeligere å akseptere hva teologene hevder.

En av Tysklands mest kjente skuespillere, Victor de Kowa, satte fingeren på et sentralt punkt. Han talte på et valgmøte i Berlin hvor også Berlins regjerende borgermester, Klaus Schütz, var tilstede. «Vi søker å legge skylden på de andre,» sa han, «men glemmer at når jeg retter pekefingeren mot den annen, peker tre fingre tilbake på meg selv.

«I Caux oppdaget jeg at verden forandrer seg når jeg forandrer meg. Jeg fant en ideologi — en tro som former hele livet. Gjennom mitt yrke forsøker jeg å demonstrere at underholdning også har noe med holdning å gjøre.

«Nasjoner som ikke lenger vil lytte til Gud, lytter kanskje til sine kunstnere. Det er vårt ansvar.

«Menneskene må la seg lede av Gud, ellers fordømmer de seg til å bli behersket av tyranner.»

Borgermester Schütz talte etter de Kowa, og takket spesielt for hva han hadde sagt. «De Kowa hjelper oss å se fremover til en ny tid,» sa Schütz, «hvilket standpunkt vi enn ellers måtte ha. Vi må alle tenke om.»

Etter den siste månedens begivenheter i norsk politikk kan vel mange føle at vi ikke har for meget å skilte med i norsk demokrati. Men det kan kanskje hjelpe oss å få et riktigere perspektiv på våre egne problemer om vi ser behovene i andre land. Og ikke bare ser dem, men hjelper hvor vi kan.

Våre naboers behov kan være en utfordring til å bruke vårt eget demokrati på rett måte.

STUDENT- MAKT — ny utgave

Valgene i India har igjen demonstrert det indiske demokratis levedyktighet. På tross av analfabetisme og fattigdom, har Indias 270 millioner velgere vist at de går til urnene med en bestemt forestilling om hva landet trenger.

«Studentmakt — ny stil» var overskriften på første side av «The Times of India» den 15. februar. Avisen berettet om et enestående eksempel på alminnelige menneskers ansvarsfølelse og initiativ — denne gang studenter. En av Indias tre bilfabrikker, Standard Motors i Madras, hadde vært lukket i åtte måneder på grunn av streik. Konflikten var ikke bare mellom arbeidere og arbeidsgiver, men også mellom de to fagforeninger i bedriften, hvorav det ene sogner til kommunistpartiet (CPI). 1700 arbeidere hadde vært uten inntekt mens streiken varte.

12 studenter fra to av høyskolene i Madras satset på å løse streiken. Og de greide det. Følgende beretning gir noe av bakgrunnen.

En dag i februar kom en gruppe indiske studenter overraskende hjem til industriministeren i staten Tamil Nadu. Ennå mer overraskende var det de hadde å si: «Da jeg sist oppsøkte Dem, herr statsråd, hadde jeg en heftig diskusjon med Dem om universitetsreformer,» åpnet en av studentene, formannen for studentene ved et

college i Madras. «Ja, jeg husker det,» svarte statsråden. «Jeg var hissig og forutintatt — og det er jeg lei for,» fortsatte studenten. «Men denne gangen kommer vi i et helt annet ærend: Vi vil ha slutt på streiken ved Standard Motors!» (Siden 22. mai i fjor har 1700 mann ved denne bilfabrikken i Madras vært i streik.) «Så, dere

vil ha slutt på streiken?» utbrøt statsråden. «Det er ikke vi men befolkningen i Madras som vil det,» repliserte studenten. De hadde så en lengre samtale.

Bilfabrikkens direktør fikk høre om disse studentene og ville treffe dem. Han kom for en halv times samtale. Etter en og en halv time ble han minnet om at han skulle vært i et bryllup! Også arbeidsministeren, arbeidsdirektøren og fagforeningslederne for de to fagforbund som storkonflikten angikk hadde samtaler med studentene. Noen kvinnelige studenter hadde en to timer lang samtale med bedriftens styreformann. Studentene besøkte også hjemmene til de streikende bilarbeiderne. Etterpå beklaget de streikendes koner at studentene ikke var kommet før, for ni måneder siden, da streiken brøt ut.

Men studentenes initiativ førte til at partene satte seg til forhandlingsbordet.

Ved de siste avgjørende handlingene ble studentenes professor i psykologi, som hele tiden hadde arbeidet sammen med dem, bedt om å være med. Utenfor ventet hundrevis av arbeidere og journalister — og studentene. Da det ble kjent at partene hadde kommet til enighet, kom det et brøl av begeistring fra arbeiderne.

Ved en pressekonferanse etterpå forklarte en representant for den kommunistiske fagforeningen de forskjellige garantier og innrømmelser som hadde gjort overenskomsten mulig.

En regnet at det ville ta ti dager før fabrikken kunne åpnes igjen, og tre uker før den første bilen kunne rulle ut.

Det som har fått studentene til å gå til aksjon er MRA-revolusjonen. «Det er tillatt å lene seg ut». Gruppen som reiser med den, teller 21 nasjonaliteter og er kommet tilbake til India etter en ni måneders turné til andre deler av Asia, Australia og New Zealand. Da de ankom til Madras spådde studentformannen ved et college at Moralsk Opprustning ville komme til å fenge blant studentene i byen.

FRA

«THE TIMES OF INDIA»

Hva industriministeren i Tamil Nadu og andre myndigheter og eksperter ikke kunne gjøre, greide idag 12 samfunnsbevisste unge menn og kvinner fra byens colleges sammen med en professor i psykologi.

De løste en åtte måneders streik som hadde stengt Standard Motors med 1700 arbeidere.

Studentene og professor A. P. Rangarajan møtte flere nøkkelpersoner som var innblandet i konflikten, samt deres fruer, for å frembringe en forandring i deres innstilling. De fremsatte også forslag til kompromiss da det var fare for at forhandlingene skulle bryte sammen.

I løpet av forhandlingene i helgen hadde prof. Rangarajan den ære å være med og lede samtalen mellom de tre parter til en heldig løsning.

Arbeidsministeren og representanter for ledelsen og arbeiderne anerkjente offentlig den nøkkelrolle disse gode samaritanere hadde spilt.

Og det er nettopp det som er skjedd.

Tusener har strømmet til forestillingene eller har vært i kontakt med den 110 mann sterke MRA-styrken. India Radio hadde et time-langt program om idéene og musikken i revyen. Flere forestillinger er holdt spesielt for studentene ved de forskjellige colleges i staten. Ved ett college introduserte rektor de medvirkende i showet: «Disse menneskene er revolusjonære som forfekter den moral-revolusjon vi alle trenger.» En student kommenterte den samme forestillingen slik: «Jeg trodde at visse mennesker bare ville bli annerledes ved vold. I kveld har jeg måttet forandre mening.»

En ettermiddag møttes en gruppe studenter med noen av de tilreisende. De fikk høre om de erfaringer menn og kvinner fra forskjellige land hadde gjort om hvordan bitterhet og splittelse kan

Forts. side 11

Noen av studentene som var med på å løse streiken i Madras i samtale med Rajmohan Gandhi (nr. 3 fra venstre).

Formannen for studentene ved et college i Madras spådde at MRA ville komme til å fenge blant studentene i byen. Det slo til. Tusener av studenter og skoleungdom strømmet til forestillingene. — På bildet en skole i kø for å slippe inn på en matiné.

Har vi en adekvat målsetting?

Fra et foredrag i Stockholm for riksdagsmenn og pedagoger.

Den lønnskonflikt som i disse dager opptar hele Sverige, burde være et alvorlig memento: Quo vadis, Sverige? Hva er vi egentlig opptatt av? Hva lever vi for? Er vår målsetting for skolen, for industrien, for politikken, og for hele samfunnet rett? Eller er konflikten et varsko om at nasjonen mangler en stor og felles målsetting. Har vi ikke alle i denne situasjon en beklemmende følelse av at det er noe som er fundamentalt galt, at vi er ombord i en båt hvor man har valgt en feilaktig kurs som har ført skipet på den første grunnen og siden kan føre til den store katastrofe?

Dette gjelder ikke bare Sverige, men alle de skandinaviske land og hele verden. En av Sveriges fremste eksperter i nasjonaløkonomi, professor Anders Østlin, har tatt livet av en av landets hellige kuer. Han sier (i et intervju i Svenska Dagbladet, 13. februar) at den nasjonalprodukt-gevinst på 3—4 % pr. år som man er så stolt av, i virkeligheten er helt fiktiv. Det er nemlig ikke tatt med i beregningen den nedslitning som hele tiden foregår i naturen og hos mennesker. Verdier som ikke lar seg kvantifisere, faller utenfor beregningen.

Sverige legger ned enorme summer på sitt utdannelsessystem og har i mange henseender nådd langt i utviklingen. Hvorfor har man allikevel så store disiplinproblemer, og hvorfor er det så stor prosent av elevene som trenger psykologisk eller psykiatrisk hjelp? (Man regner med minst 20 %.) Må vi ikke gi den 16-årige forfatterinnen Barbro Karlén rett når hun sier: «I skolen lærer vi å regne og

skrive. Hvorfor lærer vi ikke å leve, å være menneske?»

Så tidlig som i 1954 syntes nordiske politikere å være klar over at det måtte være noe galt med verdigrunnlaget og målsettingen for den nasjonale politikk. Det lyktes den gang en dansk journalist, Erik Rostbøl, å få noen usedvanlig åpenhjertige samtaler med en rekke fremstående nordiske politikere. Både Erlander og de andre politikerne innrømmet at de ensidig hadde lagt vekten på den materielle trygghet. Erlander poengterte til og med at det var de etiske og religiøse verdier som til syvende og sist bestemte folkets skjebne.

Men det tragiske ved disse intervjuene var at politikerne fraskrev seg ansvaret for andre dimensjoner og behov hos mennesket enn de rent materielle. Hvis de etiske og religiøse verdier er så viktige som Erlander hevdet, hvorfor har man da redusert kristendomsfaget til et orienteringsemne og forbudt lærerne å tilfredsstille elevenes religiøse behov?

Statsminister Palme legger i sin bok «Politikk, det er å ville noe», stor vekt på det å ha en visjon for fremtiden. I denne hans visjon er forandring et nøkkelord.

Den svenske sosialpolitikk og skolepolitikk er et storstilt forsøk på å forandre et samfunn til det bedre. Når det nå til tross for all denne forbedring synes å være noe som er fundamentalt galt, så må det være på sin plass å analysere denne forandringsformelen. Er det viktige faktorer man ikke har tatt med? Er det noe man ikke har maktet å forandre? Og er det noe man har rørt ved som man burde ha latt være?

Når det gjelder det andre spørsmålet, skulle det vel ikke være vanskelig å si seg enig med Peter Howard, når han i en av sine taler hevdet: «Mennesket er teknologisk blitt en kjempe, men er åndelig og moralsk forblitt en dverg.» Med hensyn til det siste spørsmålet, så må det være klart at det er visse verdier som er fundamentale for menneskets trivsel og utvikling. Neglisjerer vi disse verdier, så blir mennesket og samfunnet sykt. Det er verdier som henger sammen med det i sannhet å være menneske sammen med andre mennesker. Man kan ikke bare er et nummer i et kartotek, et hjul i et maskineri eller et objekt som har en bestemt funksjon for andre eller for samfunnet. Det gjelder det å få realisere seg selv i et levende møte med andre mennesker og ved å ta ansvar for en oppgave som er meningsfull og viktig. Det er å oppleve at livet har mål og innhold og ikke er en skintilværelse. Det er å oppleve kjærlighet, godhet, ærlighet og sannhet, rettferdighet og solidaritet.

Erlander kom med en bemerkelsesverdig uttalelse i 1954. Han sa at han trodde ikke de materielle faktorer kunne bryte ned de åndelige verdier. Den østerrikske psykiater Viktor Frankl bekrefter denne tankegang. Han fremhever mennesket er et åndsvesen som i sin dype personlighet ønsker å være ansvarlig for sitt liv, og han snakker om åndens makt til å trosse de ytre vilkår.

Men selv det åndelige liv trenger næring for å kunne vokse. Og her har skolen og hele samfunnet sviktet stort. Høy lønn, sosial karriere og mye fritid synes å være

det mål de fleste er opptatt av. Denne egosentriske materielle streben er det som har ført til den hensynsløse utnyttning og forgiftning av naturen.

Når vi så i tillegg blir utsatt for vedvarende propagering av en falsk frihetsfilosofi som går ut på å frigjøre seg mest mulig fra alle normer, krav og hensyn til andre, så er det vel ikke merkelig at misnøyen og kravmentaliteten florerer, og at streiker og lønnskonflikter blir en nesten daglig foreteelse.

I skolen har denne mentaliteten gitt seg utslag i vekten på de såkalte nyttige kunnskaper og på kunnskapskontroll, karakterer og eksamener. Karaktersystemet er skolens fremste form for materialisme. Med dette systemet har vi skapt egosentriske karriere-jegere og desillusjonerte tapere.

I stedet for å si til de unge: Med de og de karakterer kan du nå så og så langt på karrierestigen (en motivering som ikke passer for taperne), skulle vi si til dem: Samfunnet og verden har bruk for deg, dine evner, krefter og din optimisme og ditt pågangsmot. Skaff deg den beste utdanning som du kan få for best mulig å være i stand til å fylle din plass.

Under et studentopprør ved Sorbonne-universitetet sa en kvinnelig, radikal student: Materielt sett har vi så å si alt vi trenger. Men det vi mest av alt behøver, en hensikt, et mål og et håp for oss selv og for verden, det har vi ikke! I dag gjør unge opprør mot en perspektivløs utdanning som ikke setter deres liv og det de skal lære inn i en meningsfull sammenheng. Denne mangelen på perspektiv, mål og mening er en av de viktigste forklaringer på skoletrekket og disiplinproblemer.

Når skole, hjem og samfunn ikke har vært i stand til å hjelpe de unge å se meningen med sitt liv, utover det å tjene penger, så har det hatt skjebnesvangre følger. Narkotikamisbruket øker fra dag til dag. Gjennomsnittlig dør én pr. uke bare i Stockholm på grunn av narkotika. 35 % av 16-åringene i Stockholm drikker sterkt øl,

halvparten av dem over seks flasker på en kveld. Disiplinproblemet i skolen er for mange lærere så hardt at de må ha sykepermisjon og ikke få velger å gå over i et annet yrke. Er det mulig å komme til bunns i problemene og finne brukbare løsninger?

Noen av de unge kan i sin skuffelse over de eldres hjelpeløshet og manglende iver etter å finne nye veier ikke se noen annen utvei enn politisk revolusjon og diktatur. At strukturforandringer er viktig, skulle være innlysende. Men det skulle heller ikke være vanskelig, når en ser på de land som har lagt størst vekt på forandringer av systemer, å forstå at dette ikke er tilstrekkelig. Den marxistiske filosof Herbert Marcuse gir klart uttrykk for en slik erkjennelse når han sier: Det nye system vil bare være revolusjonært i den grad det er i stand til å frembringe en ny mennesketype med nye motiver.

Vi skulle ha gjort tilstrekkelig erfaringer i våre nordiske land til å forstå at idealet om en høyere levestandard er et falskt ideal. Mennesket lever ikke av brød alene. Men åndsverdier kan heller ikke være et mål i seg selv. Det vi fremfor alt trenger, er å ta på oss en moralsk forpliktelse og et ansvar som strekker seg langt utover våre egne sirkler. Idéen om «jämlikhet» er en fin og kristen idé. Men den må ikke begrenses til vår egen nasjon alene. Målet må være en internasjonal jämlikhet, og det er et så stort mål at det skulle kunne samle alle til felles innsats.

Hva kan vi gjøre for dem som trenger vår hjelp, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt? Dette burde være et sentralt spørsmål både i politikken, i industrien og i skolen.

Jeg vet både gjennom egen erfaring og gjennom det kolleger har fortalt at det er mulig å engasjere de unge i en slik problemstilling. Det kan man gjøre både teoretisk og praktisk. Det skulle være mulig for skolen sammen med hjemmet og andre institusjoner i

samfunnet å sette i gang større eller mindre hjelpeaksjoner for nærmiljøet eller fjernmiljøet. Å få til en mentalitetsforandring bort fra kretsing omkring egne behov til omsorg for og likestilling med dem som lider nød, burde være en av våre viktigste pedagogiske oppgaver. Hvis vi begynner å tenke i disse baner, vil vi være i stand til å fostre en generasjon med den karakterstyrke som fremtidssamfunnet vil kreve. Har man et høyt nok mål som av alle i hjem, skole og samfunn oppleves som meningsfylt, så vil moralen og disiplinen komme som et biprodukt. Gjennom vår egen forpliktelse, ærlighet og åpenhet kan vi skape en atmosfære av tillit og trygghet hvor individer kan utvikles til modne og ansvarlige menn og kvinner.

Et politisk og et pedagogisk system som ikke er i stand til å gjøre noe med menneskets selvishet og fremme en frivillig forvandling av motiver, mål og levesett, er dømt til å mislykkes. Men en slik forvandling kan bare finne sted når normene og kravene er like forpliktende for alle. Når barnet og eleven lærer at det finnes bud og normer som også far, mor og lærer stiller seg inn under, og når vi voksne er ærlige når vi kommer til kort, så vil barna og de unge identifisere seg med oss og følge vårt eksempel. Hvis vi alle har en felles autoritet, Gud, som vi lytter til når vi er i konflikter, så vil vi være opptatt av å finne ut hva som er rett, ikke hvem som har rett. Mennesket må la seg lede av Gud eller det fordømmer seg selv til å bli styrt av tyranner. Disse ord av William Penn har historien sannelig bekreftet.

Den største oppgaven for skole og hjem i dag er å lære barna og de unge å lytte til sin samvittighet, sier Viktor Frankl. Vi kan føye til: Det er også vår oppgave 1) å gi dem en visjon av hva de skulle bruke sitt liv til, 2) å lære dem å sette sine egne daglige valg og sitt levesett i relasjon til verdens behov, 3) å gi dem praktisk trening i å ta omsorg for sitt miljø, for nasjonen og for verden.

Tre tillitsmenn fra bilindustrien diskuterer erklæringen.

Britiske
fagforeningsmenn:

EN RIMELIG DAGSLØNN FOR ET RIMELIG DAGSVERK

Under overskriften «Storbritannia på kanten av stupet?» skriver *Arbeiderbladets* korrespondent i London den 9. mars: «Prisstigningen holder seg konstant på 8 prosent. Produksjonen stiger med mindre enn 2 prosent årlig. Investeringsene i privat næringsliv synker til et lavmål... Hæren av arbeidsledige er tre kvart million... Mens den nominelle lønnsøkning ligger på hele 14 prosent, øker den disponible realinntekt med bare 4 prosent. Fjorårets streikestatistikk var den verste siden 1926 med 11 millioner tapte arbeidsdager. Men allerede i dette årets to første måneder har man nådd halvparten av fjorårsrekorden.»

Denne negative siden har fått betegnelsen «Den engelske syke». Men det finnes en annen side. For kort tid siden hadde storavisen *Daily Express* en uvanlig overskrift på første side: «Fagforeningsmenn tilbakeviser selvsk lønnsøkning». Avisen gjengav en erklæring fra britiske fagforeningsrepresentanter, blant dem tillitsmenn fra Rolls-Royce, Vauxhall, Britisk Leyland og andre fra skipsverftsindustrien og postverket, som hadde vært samlet til en konferanse i MRA-sentret i Tirley

Garth, Cheshire. Deres opprop ble også kommentert i britisk TV.

«Vi har erklært krig mot selvishet og bitterhet i det vi begynner med oss selv,» het det i erklæringen.

Daily Express siterte en av deltakerne i konferansen, formannen i Coventry-avdelingen av bygningsarbeiderforbundet: «Jeg tror denne erklæringen representerer en ny og betydelig forandring i måten å tenke på blant fagforeningsfolk. Når hardbarkete menn innen fagbevegelsen sier at de vil unnvære en mulig lønnsøkning for landets skyld, er det litt av en åpenbaring. Jeg tror at mange av dem vil møte atskillig motstand fra sine egne lokalavdelinger, men vi var alle overbevist om at vi må forsøke å stagge det lammende lønnskappløpet før landet bryter sammen.»

Erklæringene fra fagforeningsrepresentantene hadde følgende ordlyd:

Konkursen i Rolls-Royce har vært en lærepenge for enhver av oss som arbeider i britisk industri.

Hvis ikke bitterheten og tendensen til å legge skylden på andre blir besvart, vil resultatet bli en splittet, desillusjonert og nødlidende nasjon. Det er lettvis å legge skylden på andre for det som er

galt. Vi er alle skyldige. Når vi er ærlige, vet vi at vi har akseptert normer som ligger under det vi burde ha godtatt.

Vi vet også at hvis viljen er tilstede, kunne produktiviteten i landet øke omgående. Uten denne viljen, vil vår lønnsøkning bety prisøkning for andre. De som har det verst vil lide mest.

Vi sier at vi ønsker å gjøre slutt på utbytting. Men vår egen grådighet gjør oss skyldig i utbytting av våre fattige brødre i den underutviklede verden. Statsministeren i Jamaica hevder at inflasjonen i Storbritannia betyr at det koster hans folk tre ganger så mange bananer å kjøpe en traktor fra oss i dag, som det gjorde i 1950.

Brorskap, ikke bitterhet, er grunnlaget for britisk arbeiderbevegelse. Brorskap inkluderer alle — ikke bare mannen som er enig med oss.

Bare en liten minoritet som lager bråk ønsker anarki. Den tause majoritet ønsker det ikke. Vi har til hensikt å si fra om dette. Det er ikke et spørsmål om hvem som har rett, men hva som er rett.

Vi tror at streikeaksjoner med et politisk siktepunkt er galt. Vi kommer bare til å støtte lønnsøkninger som er i tråd med det industrien kan bære.

Vi tror på en rimelig dagslønn for et rimelig dagsverk, og et rimelig dagsverk for en rimelig dagslønn.

Klassekampen er foreldet og reaksjonær. Den virkelige kamplinen i britisk industri og politikk går ikke mellom venstre og høyre. Den går mellom de i enhver klasse som er store nok til å heve seg over personlig vinning og politiske fordommer, og de som er mer opptatt av makt og profitt enn de er av mennesker.

Dersom vi holder oss tause og ikke gjør noe når vi står overfor vold og anarki, fordømmer vi millioner i Asia og Afrika til å følge samme veien. Ved å begynne med oss selv har vi erklært krig mot selvishet og bitterhet. Og vi har valgt veien til et brorskap under Gud for en moralsk opprustning av vår egen og alle nasjoner.

MRA bygger bro mellom kinesere og malayere

Utdrag fra den amerikanske avisen «The Cincinnati Inquirer»

Albar! Bare navnet satte følelsene i kok hos kineserne i Malaysia. Idag er det et symbol på håpet om å få slutt på det flammende hatet som har hersket mellom raser, folkegrupper og religiøse grupper.

Tan Sri Syed Jaafar Albar var en fengende leder for malayerne. Kineserne betraktet ham som sin fiende nummer én. De mente han hatet dem.

Dr. Thio Chan Bee er en av kinesernes ledere i Malaysia. Han var medlem av parlamentet i Singapore. En dag gjorde han det som kineserne i Malaysia vanligvis ikke gjorde: Han gikk for å treffe Albar. «Jeg tenkte jeg burde finne ut hvordan han egentlig er,» forteller han. «Og jeg trodde det var Gud som ville jeg skulle gjøre det.»

Albar var villig til å treffe ham. Og dr. Thio fant ut at Albar nok var motstander av kinesernes politiske parti. «Man kan hatet oss ikke,» kunne han slå fast.

Ut av vennskapet som ble sådd ved dette møtet vokste det mirakler. Albar ble et redskap for nye forhold mellom kinesere og malayere. Murer av mistillit og hat ble revet ned mellom mennesker.

Dr. Thio sier om sine erfaringer: «Jeg oppdaget at når vi er villig til å lytte til vår indre stemme, når vi ikke bryter kontakten så snart vi har talt med Gud, da kan Gud tale til oss om vårt forhold til våre medmennesker og om hvordan vi kan bli brukt til å redde vårt folk.»

Fremdeles er det splittelse mellom de to folkegruppene i Malaysia. Men det skjedde så mye mirakuløst i dr. Thios «forvandling for

alle-program» at statsminister Tunku Abdul Rahman Putra i april ifjor skrev: «Moralsk Opprustning bringer enhet hvor det er splittelse, frihet hvor det er frykt, tillit hvor det er fiendskap, forsoning hvor det er hat.»

Dr. Thio har nylig vært i Washington og gitt videre statsministerens overbevisning og sine egne erfaringer, bl. a. til mindretallsordføreren i Representantenes hus, Gerald T. Ford, og til mennesker som står midt i arbeidet med å føre negre og hvite sammen i USA. «Jeg følte disse erfaringene måtte bli kjent i denne byen som har så sterk innflytelse på verdens videre skjebne,» sa dr. Thio. Han har tro på at Vesten kan komme til å fascinere resten av verden med en ny lidenskap og beslutsomhet for å bringe alle folk inn under Guds kontroll.

MOTTAGELSE HOS PRESIDENT HEINEMANN

Anne Wolrige Gordon.

Under tittelen «Aufbruch zum modernen Menschen» (Oppbrudd til det moderne menneske) er biografien om Peter Howard kommet ut på tysk (C. J. Bucher-forlaget, Frankfurt/Luzern).

Howards datter, Anne Wolrige Gordon, som har skrevet boken, har nettopp besøkt en rekke byer i Tyskland, Østerrike og Sveits i forbindelse med utgivelsen.

I Bonn ble hun mottatt til en 1½ times samtale med President Heinemann, som understreket betydningen av å overvinne gruppeegoismen i tysk liv. I Mainz møtte hun Minister-President Helmut Kohl, CDUs viseformann og en av de ledende kandidater til kanslerstillingen om CDU igjen skulle komme til makten. I rådhuset i Karlsruhe leste en av Tysklands

kjente skuespillere utdrag fra boken for en tallrik forsamling.

Den tyske protestantiske kirkes overhode, biskop Dietzfelbinger, mottok henne i München. I Wien hadde hun en samtale med Østerrikes sosial-demokratiske statsminister, Bruno Kreisky, og med ledere for opposisjonen.

Avisen 'Bonn General-Anzeiger' skriver: «Howards maxime var at hvis noe var verdt å gjøre i det hele tatt, så skulle det gjøres med glød. Ingen reagerte nøytralt på ham, han ble elsket og hatet, anerkjent og avvist. Tyskland besøkte han ofte, traff Konrad Adenauer og Willy Brandt, og talte med studenter, arbeidsgivere og arbeidere i bedriftene.

Hans overbevisning: Å bygge verden ny, med Guds hjelp.»

Hvor aktuell er FRANK BUCHMAN?

For noen måneder siden besøkte jeg en norsk kunstner. Og som det ofte er blant kunstnere, kommer de frem med de mest uvanlige idéer. Denne morgenen, fortalte han meg, hadde den tanken slått ned i ham at vår egen tid nærmer seg slutten og at en ny tidsalder står for døren. Og med det i tanke ville han gå igjennom sitt atelier og Nasjonalmuseet i Oslo for å finne ut hvilke av de skapte verker som hadde en slik kvalitet at de var verd å ta med seg inn i den nye tid. Ut fra den samme tankegang ville han også prøve sin egen tenkning og sitt levesett.

I denne omveltningenes tid er der sikkert øyeblikk hvor vi alle spør oss selv om vår tenkning og våre liv kan måle seg med det som tiden krever av oss. De som arbeider med Moralsk Opprustning kan heller ikke vike unna for slike utfordringer. Og som jeg i de siste ukene på ny har forsøkt å tenke igjennom våre mål og vår måte å arbeide på, kom jeg til den interessante sluttning, at alt det som nettopp synes relevant og almen-gyldig idag, kan føres tilbake til Frank Buchmans tenkning — og det på tross av at han nå i snart 10 år ikke har vært iblant oss. Selv om Frank Buchman neppe brukte uttrykket «det nye venstre», finner en i hans målsettinger og i hans anvendte idéer områder som direkte berører de revolusjonære av idag.

Et av disse områdene gjelder spørsmålet om organisasjon og

lederskap. Av Moralsk Opprustnings historie kan en slutte at Frank Buchman heller ville ha foretrukket at hans idéer ikke ble gitt noen som helst form for organisasjonsstruktur. «Vi ønsker å sette menneskene i bevegelse — ikke å få dem inn i noen bevegelse.» Han ante at der hvor det opprettes organisasjoner, der vil det også danne seg et hieraki og en lederskapsstruktur. Og like fort vokser det frem komitéer, styrever, direktører, medlemmer osv. Hans oppfatning av lederskap var ganske enkel: «Lederskap går til de som er åndelig skikket og i form til det.» I praksis betyr dette — når en tar den menneskelige naturs svakheter i betraktning — at på et tidspunkt kan det være den ene og ved andre høve den andre eller de andre som må bære ansvaret og ta initiativet for de neste skritt i arbeidet. Det kan bety at enhver, ja til og med den som bare noen timer før har besluttet seg til å stille sitt liv under Guds kontroll, er like mye skikket og i stand til å komme med forslag for det videre arbeid som den mangeårige medarbeider.

Frank Buchmans oppfatning av lederskap innebar også at det var en hovedoppgave for enhver ansvarlig å gi sine kunnskaper og erfaringer videre. Han sa: «En har ikke gjort noe som helst, om en ikke har lært ti andre mennesker til å gjøre arbeidet bedre enn det en selv har vært i stand til å utføre.» En må spørre seg selv om

det ikke i denne form for tenkning og handling nettopp ligger et svar til den så karakteristiske søken etter et kollektivt lederskap som en finner hos den unge generasjon idag — et svar til deres søken etter strukturer som er mindre autoritære og stive.

Det annet som alltid slo en ved Frank Buchman, var hans klare overbevisning om at Gud ikke bare har en plan for verden, men at det enkelte menneske — ofte den som han satt og snakket med — hadde en bestemt andel i denne plan og var et nødvendig ledd i utførelsen av den. Og denne troen hadde Frank Buchman for enhver som han traff, ung som gammel, om det var en gartner, en statsråd, en kokke, en student, en elevorgutt eller en industrimagnat. Han hadde også den særegne gave å kunne utfordre enhver til å finne sin del i Guds plan.

Det er typisk for vår tid at så mange mennesker både blant eldre og de yngre har en følelse av at deres liv ikke har noen mening, at jaget etter status eller sikkerhet er blitt meningsløs. Enkelte sier derfor: «Det der vil jeg ikke være med på lenger.» Andre trekker seg tilbake i en passiv tilværelse. Det eneste svaret ville være å gjøre det klart for disse menneskene at det er nettopp dem som trenges på en ganske spesiell måte i oppbygningen av et nytt samfunn.

Det tredje området hvor Frank Buchman gjorde et pionerarbeid, var i spørsmålet om tilfredsstillelse. I en av sangene til The Rolling Stones, så utbasunerer ordet tilfredsstillelse i hver eneste setning. Før pleide tilfredsstillelse være et middel til å oppnå et mål, en slags mellomstasjon eller bare et forbigående mål. Idag er tilfredsstillelse blitt et mål i seg selv. Når så det høyeste mål blir å søke tilfredsstillelse, må en prøve alt for å finne den. Og til mer utilfreds en enda kan være, jo mer fortvilet prøver en alt — hasj, LSD, alle slags former for sexuell omgang — for å kunne fange inn

«den ventede lykke» som stadig synes å løpe fra en.

På den mest enkle måten pleide Frank Buchman å si — og det forbausende nok like direkte til gamle og unge, kristne som muhammedanere — at: «J-E-S-U-S : JUST EXACTLY SAVES, SUITS, SATISFIES US SINNERS» (Jesus: frelser, passer for og tilfredsstiller nettopp oss syndere). Han hadde gjort den enkle erfaring at det bare finnes en fullt tilfredsstillende livsoppgave, nemlig den å bygge et Gud-ledet samfunn under Den hellige ånds diktatur. Han var overbevist om at gjennom denne oppgaven ville enhver kunne finne den fulle tilfredsstillelse, om en var gift eller ikke, om en var barnerik eller barnløs, om en var ung eller gammel.

Det fjerde område hvor Frank Buchman stadig eksperimenterte, var i spørsmålet om — for å bruke et uttrykk av Marx — den permanente revolusjon. Selv innen de kommunistiske stater idag har man flere steder kommet frem til at det ikke er nok å forandre samfunnsstrukturen alene. For virke-

lig å kunne bygge et nytt samfunn, må en kunne forandre menneskene. Men hvordan?

Mao prøver på det — ved å tvangssende intellektuelle og embetsmenn i årevis til landsbyene for der å lære en revolusjonær måte å leve på. Men selv denne drastiske metoden synes ikke å ha bragt tilfredsstillende resultater.

Finnes det overhode en vei som kan overvinne egoismen, stoltheten og begjæret, ja til og med hatet i det enkelte menneske — en vei som kan overvinne disse latente kreftene og stadig fornye menneskene? Frank Buchman trodde på den permanente revolusjon. I hans team var dette prinsipp en stadig erfaring. Buchman gjorde den daglige «modernisering av karakteren» til en positiv opplevelse. «Jeg lar mine fristelser drive meg fremover som hester foran en vogn.» I den daglige forvandling av sin egen natur så han også muligheten til å kunne gi «en revolusjonær smitte» videre til andre. «Er en blitt angrepet av røde hunder, smitter en uvergelig an-

dre. Har en ikke røde hunder, kan en snakke om det i det vide og det breie, men ingen vil bli smittet av det. På samme måte er det også med Moralsk Opprustning.»

Et femte område som Buchman igjen og igjen måtte understreke, var selve budskapets almen-gyldighet. Han vendte seg bevisst til alle raser og konfesjoner, til alle generasjoner og nasjoner. En Moralsk Opprustning som bare begrenser seg til ett land, kunne ikke være noen Moralsk Opprustning. Og en Moralsk Opprustning som bare ville begrense arbeidet til en generasjon, ville miste budskapets omfattende utfordring. En kan ikke kreve en revolusjonær forvandling av menneskene når en bare innskrenker seg til en rases, en klasses, eller en generasjons særinteresser. Ingen rase, klasse eller generasjon har førsteretten på å kalle seg revolusjonær — det er en rett som tilhører alle.

Selv om Frank Buchman ikke lenger er iblant oss levende, har han etterlatt seg mye som de kommende generasjoner kan være med på å få virkeliggjort.

Studentmakt — ny utgave

Forts. fra side 5

kureres. I fem timer lyttet og spurte de, ja, noen ble til langt over midnatt. Studentene kom skeptiske, idealistiske og tiltrukket av marxismen. Tanken om at mennesket kan forandres var fullstendig ny for dem — og usannsynlig — men den pirret tydeligvis deres nysgjerrighet.

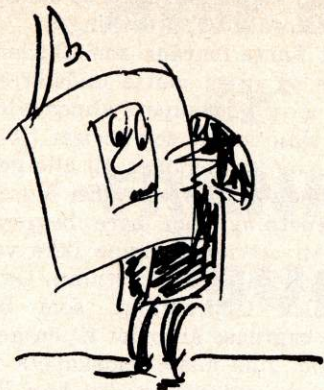
I dagene som fulgte kom hundreder av studenter til møter. «Når mennesket lytter, taler Gud. Når mennesket adlyder, handler Gud.» ble de fortalt. Noen av dem bestemte seg for å prøve denne påstanden. De kom til at noen hver av dem hadde visse ting å gjøre opp — enkelte hadde snytt jernbanen for billettenger, andre hadde vært uærlige med sin husverter eller med rektor, atter andre hadde saker å gjøre opp med rivaliserende student-ledere. En veltalende debattant kom med følgende: «Jeg

har vunnet mange diskusjoner — og tapt mange venner. Jeg vil ikke lenger argumentere mot det jeg i mitt hjerte vet er sant.» En annen sa: «Hjemme sitter far og jeg tause sammen. Jeg vil skrive og for første gang fortelle ham hvor høyt jeg egentlig setter ham.» En mor ringte en dag sin datters rektor: «Hva er det som skjer ved Deres college? Min datter er så annerledes!»

Ut fra disse erfaringer vokste det frem en overbevisning blant studentene om at de burde være ansvarlig for filmindustrien, for massemediene og fremfor alt for å få slutt på alle stridighetene i sin egen by. Dette var foranledningen til at noen av studentene satte seg fore å få brakt årsakene til streiken ved bilfabrikken ut av verden. De inviterte alle som var involvert i streiken til å komme

og se «Det er tillatt å lene seg ut» og spyttet selv i kassen for å subsidiere billettene for noen av arbeiderne.

Erkebiskopen i Madras ba om et møte med studentene. En av dem sa til ham: «Hvis vi studenter kan gjøre noe som helst for å finne en løsning på denne streiken, så er det viktigere enn en eksamen.» En annen: «Problemet er ikke bare å løse en konflikt i en fabrikk, men å skaffe 17 millioner arbeidsløse arbeid.» En tredje: «Jeg har brukt en masse penger på kino. Jeg vil nå heller bruke dem på Moralsk Opprustning. Her er 20 rupies.» Erkebiskopen uttrykte sin store glede over at her var skapt «en dynamisk gruppe» som næret håpet om og hadde tro på at tingenes tilstand kunne bli annerledes. «Landet vårt trenger en slik ånd. En gruppe av denne typen kunne takle Calcutta,» sa han.

Ikke alt kan kalles «fremskritt» som i dag beveger seg fremover med skremmende tempo og ofte styrt av en slags blind automatikk.

Meget av det rammer så gar midt i hjertet på de få varige verdier som vår kultur bygger på og som ikke kan underkastes noen «reform» hvis vi ønsker å leve sammen uten frykt, hat og åndelig trang: Humanitet, toleranse og først og fremst frihet, frihet og nok en gang frihet.

Dr. Klaus-Peter Schulz, SPD-medlem av Forbunds-
dagen for Berlin, i Frank-
furter Allgemeine Zeitung.

Aldri, skulle man tro, var verden fjernere fra ideen om individets universelle ansvar og menneskehetens enhet, enn etter den siste verdenskrig. Og dog var det nettopp denne ide som nu sprang frem med ny kraft, ikke som en filosofisk tese, men som en historisk kraft som taler like inntrengende til vårt følelsesliv som til vår fornuft, og som pålegger hvert en-

este menneske å bli seg verden og historien bevisst og sitt ansvar for fremtiden. Hva kan vi gjøre for å leve opp til dette ansvar?

Det er lett å svare at det første vi må forsøke, er å vurdere enhver handling — den praktiske såvel som den intellektuelle! — ikke ut fra noen snever egeninteresse, men med den målestokk: om den fremmer eller hindrer enheten i verden og åpenheten mellom menneskene. Det er like lett å si det som det er vanskelig å gjøre det. Det er i hvert fall en absolutt forutsetning som vi alle kan streve for å modnes til. Og det er at vi holder oss våkne, vaktomme mot alt som vil gjøre oss til noe annet enn tenkende og selvstendig vurderende individer, mot alt som vil **bruke** oss, mot alt som vil ha oss til å **drive med**, streve for å bli åndsnærværende i verden og tiden og overfor medmenneskene — og så ikke la oss skremme om vår vurdering og holdning bringer oss på kant med selve erkefienden: **med massen, bevisstløsheten.**

Aasmund Brynildsen, Utvalgte essays.

I fremtiden kommer spørsmålet om motstand mot undertrykkelse til å være av stor betydning. Derfor er det desto viktigere at kirkene ikke diskriminerer når de ved en symbolsk handling dømmer menneskenes synd, og ikke tåkelegger kirkens særegne rolle som profet og forsoner.

Hvis visse land ønsker å gå til krig for å befri mennesker som undertrykkes, så må de kristne kirker på en ansvarlig måte ta opp om det er en rettferdig krig, og om et rettferdig og fredsskapende resultat er sannsynlig etter blodsutgydelsen.

Verdenskirkerådets bevilgninger (til frigjøringsbevegelsen) oppmuntret til en slags krigersk holdning som ikke tar hensyn til de alvorlige spørsmål om hva en rettferdig krig eller et rettferdig opprør ville innebære.

Jeg er kommet til at langt klarere tenkning er nødvendig om metodene for kirkens virke på den sosiale og politiske aksjons område.

Erkebiskopen av Canterbury, Dr. Ramsay, i en tale til den engelske kirkes synode.

Valgene hittil i India og resultatene av dem viser at befolkningen trefter et modent valg og er seg sitt ansvar bevisst. Selv om antallet alfabeter fremdeles er høyt, så er velgerne intelligente nok til å gjøre bruk av sin stemmerett og fremmed hjelp og med overlegg. Europeere og andre utlendinger kan spare seg det litt medlidende smil de ofte trekker på når inderne stolt kaller sitt land «verdens største demokrati».

Man skal være glad for, at et så stort land som India holder hårdnakket fast på det parlamentariske system. Et blick på landene i den tredje verden viser at de stater som gjennom et ett-parti system regjeres autoritært eller som «dirigert demokrati», ikke på noen måte gjør raskere fremskritt eller er mindre korrupte enn India.

Det kan være at mange avvikrelser i India forsinkes ut over det rimelige, fordi parlamentet slår seg vrangt. Men er det virkelig så farlig? Over alt i verden må en pris betales for å opprettholde en fri samfunnsorden. Også i India er den høy, men ikke for høy.

Klaus Natorp i Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Kort nytt

REMSCHIED, TYSKLAND:

I denne industribyen like utenfor Ruhr-området kom ca. 150 mennesker fra hele forbundsrepublikken og Berlin sammen til et to-dagers planleggingsmøte for Moralsk Opprustning. Det kom også gjester fra Frankrike, Sveits, Østerrike, Holland, England og de skandinaviske land.

Tre unge tyskere som nettopp hadde deltatt i MRAs arbeid i Asia, Nord-Irland og Sverige utfordret Tyskland til å rette blikket utover, og ikke begripe sitt ansvar til egne problemer.

Det ble lagt omfattende planer for bruken av den nyutkomne tyske utgaven av boken «Peter Howard, Life and Letters», og av filmen «Til lykke med dødsdagen», som nettopp er blitt synkronisert på tysk. Tysk deltakelse i sommerens konferanser i Caux ble også tatt opp.

LONDON:

Den norske pianistinnen Ruth Lagesen ga den 28. februar en Grieg-konsert i Westminster Theatre, MRAs teater i London. Inntektene gikk til et fond som er opprettet for å finansiere en videre utbygging av teatret.

PAPUA:

Filmene «Til lykke med dødsdagen» og «Asias bestemmelse» ble vist som en del av innføringsprogrammet for nye studenter ved universitetet i hovedstaden Port Moresby.

EDINBURGH:

Over 300 studenter så en forestilling av «Til lykke med dødsdagen» i Edinburgh Universitets kino. Studenter sto som arrangører.

SINGAPORE:

Avisen «New Nation» i Singapore slo en erklæring fra to ledende politikere i Malaysia stort opp. Politikerne, Jaffar Albar (se også side 9) og Syed Nasir, er blitt kjent for sin bitre motstand mot samarbeid mellom Malaysia og Singapore. I sin erklæring går de inn for å forbedre forholdet mellom de to statene. På lederplass hilser «New Nation» den «nye velvilje» velkommen, som disse menn er representanter for. Albar og Nasir var blant dem som bar ansvaret for MRA-aksjonen i Malaysia i fjor.

OXFORD:

Studenter fra 14 britiske universiteter har tatt initiativet til en internasjonal studentkonferanse som finner sted i Sommerville College fra den 13. til 16. april.

Deltakere fra industri, politikk og kulturliv vil gjøre en omfattende dialog mulig.

Studentene siterer i innbydelsen Mahatma Gandhis ord: «Vold rører ikke ved selve ondet, og gjør det ofte verre,» og Frank Buchman, som for 50 år siden for første gang kom til Oxford for å trene ledere for en verdensomfattende åndelig og moralsk opprustning: «Universitetenes funksjon i en krisetid er å skape nye mennesker som kan forme det nye samfunn.»

(Opplysninger om konferansen ved henvendelse til Moralsk Opprustning, Sophus Liesgt. 5, Oslo 2, tel. 56 34 14.)

NORGE:

Siden januar i år er det blitt arrangert nærmere 50 fremvisninger av MRA's filmer over hele landet. Filmene blir brukt på lærerskoler, folkehøgskoler, i gymnassamfunn, militærforlegninger og på sykepleieskoler.

*Novid
hurtig
lindring*

ved hodepine
NOVID

tas oppløst i vann

Novid gir hurtig lindring ved hodepine, reumatisme, nervesmerter, tannpine, menstrasjonssmerter og forkjølelsesubehag. Novid i vann - er behagelig i bruk og skånsom selv for ømfintlige maver. Uten resept på apotek og medisinsalg. - Rør og foliepakning à 20 tabletter samt glass à 40 og 100 tabletter.

Novid - befriende lett å ta.

HYEGAARD & CO-AS-OSLO

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:

Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

LEGEMIDDEL

**Forkjølelse, revmatisme,
nervesmerter - forsøk...**

ALBYL-
Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først
løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30
og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

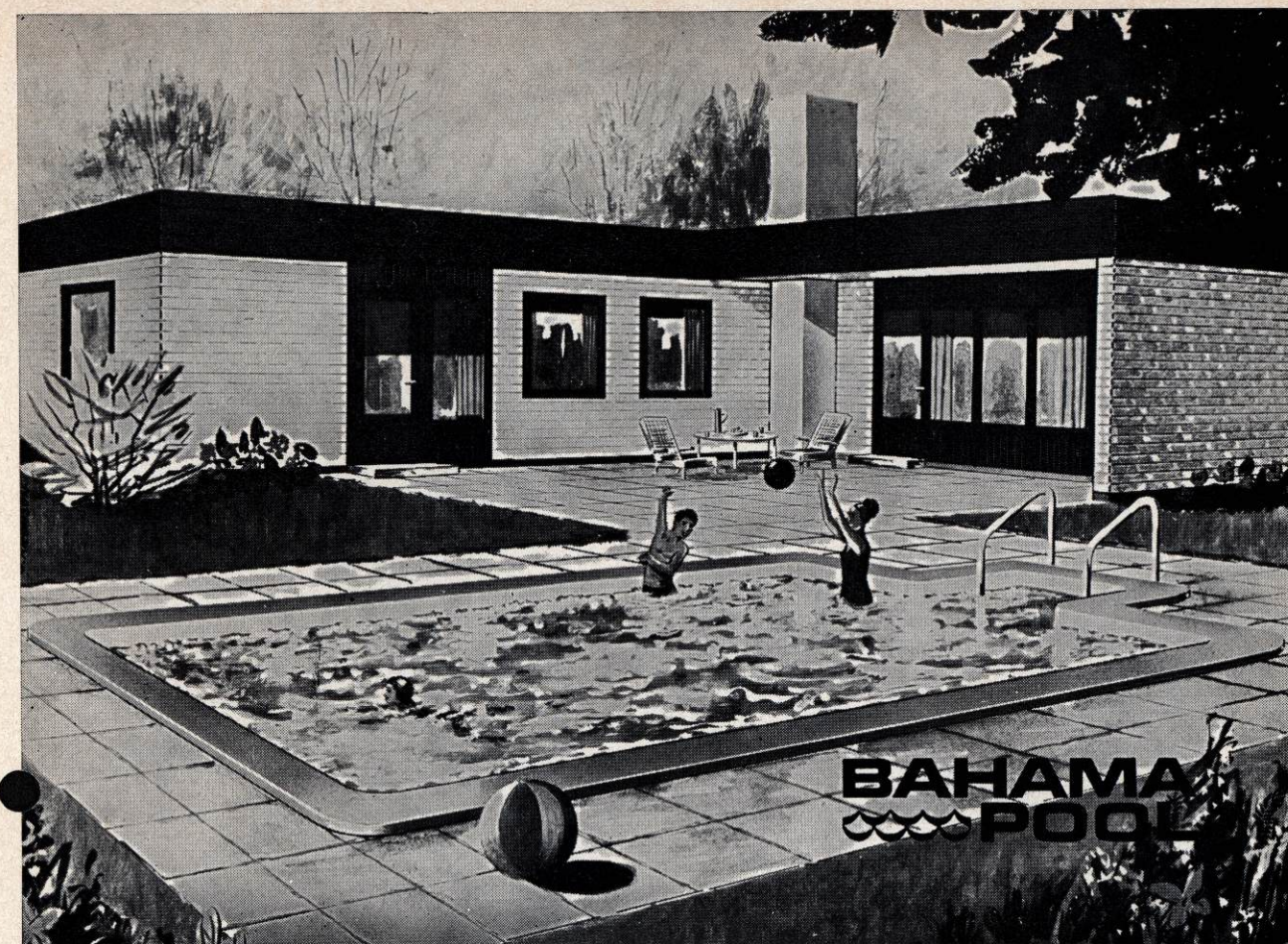
Uten
mave-
irritasjon

Bruk

kvalitetsprodukter

fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast (6-8 mm väggjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS